

Tijdelijke Beleidslijn Vaste Boekenprijs

Het Commissariaat voor de Media, Overwegende:
dat op 1 januari 2005 de Wet op de vaste boekenprijs (hierna: de wet) inwerking zal treden;
dat het Commissariaat vanaf genoemde datum belast is met de bestuursrechtelijke handhaving van het bij of krachtens de wet bepaalde;
dat de wet niet aangeeft welke kortingen bij de verkoop van boeken en muziekluitgaven mogen worden toegepast en welke bijzondere prijzen mogen worden gehanteerd en evenmin regels stelt voor de prijzen die boekenclubs aan hun leden in rekening mogen brengen;
dat de algemene maatregel van bestuur die op grond van de artikelen 8, 9, 12, 13 en 14 van de wet terzake nadere regels moet stellen op 1 januari 2005 nog niet van kracht zal zijn, dat het om die reden, overeenkomstig de wens van de indieners van de wet en de regering, noodzakelijk is een overgangsmaatregel te treffen;
dat daarbij de Reglementen Handelsverkeer van de Koninklijke Vereniging van het Boekenvak en de Vereeniging van Muziekhandelaren en -uitgevers in Nederland als leidraad zullen dienen;

Besluit:

§ 1. Kortingen

Artikel 1

1. Bij levering aan een eindafnemer van de navolgende aantallen boeken van één titel in één partij is het toegestaan een korting te verlenen van:
– ten hoogste 5 procent bij 10 tot en met 29 exemplaren;
– ten hoogste 10 procent bij 30 exemplaren en meer.
Indien de hierboven bedoelde boeken voor derden worden gekocht moeten deze voorafgaand aan de transactie de koper daartoe hebben gemachtigd.
2. In geval van levering van meer dan 100 exemplaren van één titel van een algemeen of wetenschappelijk boek in één partij is het de uitgever toegestaan een bijzondere kortingsmogelijkheid vast te stellen. Deze kortings-

mogelijkheid geldt onder de voorwaarde dat de koper zich verplicht de aangeschafte boeken niet door te verkopen. De uitgever dient deze kortingsmogelijkheid tijdig bekend te maken aan het Commissariaat.

3. Aan zogeheten institutionele afnemers, niet zijnde instellingen voor basis- speciaal- en voortgezet onderwijs, alsmede hun bibliotheken, die gelet op hun bestedingen in het afgelopen kalenderjaar aannemelijk maken dat zij in het lopende kalenderjaar bij één leverancier ten minste € 22.689,- zullen besteden ten behoeve van eigen gebruik mag een korting worden verleend van ten hoogste 5 procent.

4. Aan bibliotheken van de in het vorige lid genoemde onderwijsinstellingen mag bij levering van algemene boeken ten behoeve van de uitlening een korting worden verleend van ten hoogste vijf procent.

5. Bij levering ten behoeve van uitleening aan openbare bibliotheken mag een korting worden verleend van ten hoogste vijf procent op wetenschappelijke boeken, van ten hoogste 10 procent op algemene boeken indien niet meer dan 15 exemplaren worden afgenomen en van ten hoogste 15 procent bij afname van meer dan 15 exemplaren.

6. In afwijking van lid vijf kan de verkoper wiens activiteiten geheel of nagenoeg geheel bestaan uit het verkopen aan openbare bibliotheken van voor uitleening bestemde boeken bij levering aan openbare bibliotheken een korting op de vaste prijs toepassen van ten hoogste 25 procent.

7. Onverminderd het bepaalde in het tweede lid, kan de uitgever voor algemene boeken die worden aangekocht met het doel om te worden weggegeven als relatiegeschenk een bijzondere kortingsmogelijkheid vaststellen volgens een aan het Commissariaat mee te delen staffel. De in de vorige volzin bedoelde mogelijkheid geldt uitsluitend als het leveranties aan beroeps- of bedrijfsmatig optredende (rechts)personen, instellingen of rechtspersonen betreft, die ten minste 30 exemplaren van één titel in één

partij afnemen en zich verplichten de boeken uitsluitend als relatiegeschenk te zullen gebruiken.

De uitgever dient deze kortingsmogelijkheid tijdig aan het Commissariaat bekend te maken.

8. Bij levering van boeken als relatiegeschenk mag een korting van ten hoogste 15 procent worden verleend aan degenen genoemd in lid 6, voor zover het boeken betreft in één partij met een particuliere prijs van ten minste € 1.815,-. Ook in dit geval moet de koper zich verplichten de boeken uitsluitend als relatiegeschenk te zullen gebruiken.

9. De kortingsmogelijkheden die in de vorige leden zijn vermeld mogen niet cumulatief worden toegepast. Dit verbod is niet van toepassing op combinatie met bijzondere prijzen als bedoeld in artikel 3.

10. Bij wijze van uitzondering op het algemene verbod om korting te verlenen is het toegestaan korting te verlenen bij levering voor eigen gebruik aan werknemers van uitgevers, boekhandelaren en importeurs.

Artikel 2

1. Aan particulieren in hun hoedanigheid van vakmusicus, vakleerling, leraar aan een muziekschool en privé leraren, alsmede aan instellingen zoals conservatoria en muziekscholen, mag korting worden gegeven op muziekuitgaven, onder de voorwaarde dat de uitgaven niet worden verhandeld. De korting bedraagt maximaal vijf procent bij afname van ten minste twee en ten hoogste 30 exemplaren van één titel in één partij en maximaal 10 procent bij afname van meer dan 30 exemplaren van één titel in één partij.

2. Aan andere erkende onderwijsinstellingen dan bedoeld in het eerste lid mag eveneens een korting worden verleend. De korting bedraagt vijf procent bij afname van ten minste 20 en ten hoogste 30 exemplaren van één titel in één partij en van 10 procent bij afname van meer dan 30 exemplaren van één titel in één partij. De afnemer mag de muziekluitgaven niet verhandelen.

3. Aan muziekbibliotheken mag bij levering van algemene muziekkuitgaven een korting worden verleend van vijf procent.

§ 2. Bijzondere prijzen

Artikel 3

1. Het is de uitgever toegestaan een van de vaste prijs afwijkende bijzondere prijs vast te stellen indien:

- de uitgever vooraf of bij verschijnen van een boek een intekenprijs vaststelt tot een bepaalde datum of een bepaald tijdstip. De looptijd van de intekenprijs mag één keer met ten hoogste drie maanden worden verlengd;
- de uitgever een ledenprijs vaststelt voor boeken die hij in de handel brengt voor rekening van of met aanmerkelijke steun van verenigingen, stichtingen of de overheid ten behoeve van personen die daarvoor in verband met de aard of strekking van het boek in aanmerking komen;
- de uitgever een lagere serieprijs vaststelt voor een bepaald aantal titels uit dezelfde serie boeken, die door uniform uiterlijk of vermelding op het titelblad als zodanig herkenbaar zijn;
- de uitgever voor een of meer boeken, al dan niet samen met een daarbij te leveren ander artikel één gezamenlijke prijs vaststelt. De combinatieprijs geldt voor een periode van maximaal zes aaneengesloten maanden;
- de uitgever een lagere prijs vaststelt voor aankoop van boeken tegen inlevering van een bon waarop de desbetreffende titels zijn vermeld. Deze bonnenprijs mag niet langer gelden dan zes aaneengesloten maanden. De geldigheidsduur moet op de bon vermeld staan;
- de uitgever in het kader van een bijzondere promotiecampagne een lagere actieprijs vaststelt. Deze mag niet langer gelden dan een aaneengesloten periode van twee maanden.

2. De uitgever zal, indien hij een bijzondere prijs als bedoeld in het eerste lid vaststelt, deze drie weken voor de ingangsdatum mededelen aan het Commissariaat met vermelding van de precieze ingangsdatum en de einddatum. Tevens zal de uitgever wanneer hij voor een uitgave naast de particuliere prijs een lagere prijs als bedoeld in het eerste lid heeft vastgesteld daar-

van bij de aanbieding aan de boekhandel mededeling doen.

§ 3. Boekenclubprijzen

Artikel 4

1. De uitgever stelt de prijs vast die de boekenclub aan zijn leden in rekening brengt. Deze boekenclubprijs zal niet lager zijn dan 20 procent van de particuliere prijs. De uitgever bepaalt of en zo ja, wanneer een boek in een boekenclubprogramma wordt opgenomen. Een boekenclub neemt geen wetenschappelijke boeken op in zijn programma.

2. De leden van een boekenclub als bedoeld in artikel 8, aanhef en onder a, van de wet verplichten zich gedurende een bepaalde periode van ten minste een jaar per jaar minimaal vier aankopen te doen, verdeeld over vier tijdseenheden. De boekenclub zendt haar leden in elk van deze tijdseenheden een catalogus waaruit een vrije keus kan worden gemaakt. Indien een lid in een periode geen bestelling doet levert de boekenclub hem een vooraf aangewezen speciale aanbieding. Aan de verplichting tot koop kan een lid ook voldoen door aanschaf van een tegoedbon, welke uitsluitend besteed kan worden voor aankopen bij de boekenclub naast de verplichte aankopen voor de volgende perioden. Een tegoedbon blijft hoogstens twee perioden geldig. Per bestelling zal een boekenclub ten hoogste twee exemplaren van een titel leveren.

3. In aanvulling op het bepaalde in artikel 9, tweede lid, van de wet gaat het Commissariaat er voor de overgangperiode vanuit dat voor een licentie-uitgave in gelijksoortige uitvoering, die verschijnt binnen de periode van vier maanden die de wet noemt de prijs niet meer dan 20 procent zal mogen verschillen van die van de oorspronkelijke uitgave. Deze gelijksoortige licentie-uitgaven dienen een afwijkend ISBN en een afwijkende imprint en titelpagina te hebben.

4. Voor het geval de boekenclub houder is van uitgerechten en zelf een boekenclubeditie in zijn programma uitbrengt, kan een licentie-uitgave in gelijksoortige uitvoering door de licentienemer gelijktijdig worden uitgebracht, met dien verstande dat het

prijverschil tussen beide uitgaven niet groter is dan 20 procent.

5. In afwijking van het bepaalde in de leden 1, 3 en 4 kan de uitgever afwijkende prijzen vaststellen voor kroonkeuzeboeken, achterpaginaboeken en meerjarenpremies, waarbij het prijsverschil ten opzichte van de particuliere prijs ten hoogste 40 procent mag bedragen.

Kroonkeuzeboeken zijn in dit verband de speciale aanbiedingen die de boekenclub levert als een lid in een bepaalde periode nalaat de verplichte bestelling te doen.

Achterpaginaboeken zijn de boeken die de laatste pagina van de catalogus worden aangeboden en als extra bestelling boven de verplichte aankoop kunnen worden afgenomen. Onder een meerjarenpremie wordt verstaan de boeken die een lid met extra korting als extra bestelling kan aanschaffen als hij ten minste een jaar onafgebroken lid is gebleven van de boekenclub. De hoogte van de extra aanbieding houdt verband met het aantal aaneengesloten lidmaatschapsjaren.

6. Het is de boekenclub toegestaan om aan nieuwe leden een wervingsaanbieding te doen. Deze bestaat uit boeken die ten minste twee kwartalen in het boekenclubprogramma zijn opgenomen. De aanbieding bestaat uit maximaal drie boeken voor € 4,50. De uitgever dient vooraf zijn toestemming te geven voor het gebruik van een boek als wervingsaanbieding.

7. Als tijdstip van opname van een boek in een boekenclubprogramma wordt beschouwd de datum waarop de eerste kwartaalcatalogus uitkomt, waarin het boek voorkomt.

§ 4. Verlaging, verhoging en opheffing van de vaste prijs

Artikel 5

Artikel 5 van de wet biedt de uitgever en de importeur de mogelijkheid de vastgestelde prijs telkens na verloop van een half jaar aan te passen met ingang van een door hen te bepalen tijdstip. Artikel 7 van de wet biedt de mogelijkheid de vaste prijs op te heffen met ingang van een door de uitgever en de importeur te bepalen tijdstip, welk tijdstip ten minste een jaar verwijderd moet liggen van het tijdstip waarop de vaste prijs aan het Commissariaat is meegedeeld.

Artikel 6

1. Voor winkelverkoop is het geoorloofd deel te nemen aan collectieve winkelacties van tijdelijke en plaatselijke aard, waarbij voordelen in de vorm van waardebonnen mogen worden verstrekt.

2. Het is boekhandelaren en boekenclubs toegestaan deel te nemen aan collectieve spaaracties, waarbij op geld waardeerbare voordelen mogen worden verstrekt. Het uiteindelijk door de klant te behalen voordeel mag omgerekend niet meer bedragen dan 2 procent van de particuliere prijs van de gekochte boeken. Als te voorzien is dat het voordeel in incidentele gevallen de grens van 2 procent zal overschrijden zonder dat de deelnemer aan de actie daar invloed op kan hebben melden de verkopers dit aan het Commissariaat. Het Commissariaat kan toestemming verlenen om in deze situatie aan de spaaractie deel te blijven nemen.

§ 6. Overige bepalingen

Artikel 7

Als een uitgever een licentie wil verlenen voor een van zijn titels en deze gelijktijdig met de oorspronkelijke uitgave in een gelijksoortige uitgave in de handel zal zijn, zal de uitgever bedingen dat de licentie-uitgave tegen dezelfde prijs als de oorspronkelijke uitgave zal worden verkocht.

Als de licentie-uitgave tegen een lagere prijs wordt verkocht dan de oorspronkelijke uitgave zullen beide uitgaven in uitvoering zodanig moeten verschillen dat het publiek ze duidelijk als afzonderlijke uitgaven zal ervaren. Deze bepaling is niet van toepassing op licentie-uitgaven als bedoeld in artikel vier, lid 5 en 6.

Artikel 8

Voor buitenlandse muziekuitgaven geldt dat als prijs wordt beschouwd de door de importeur vastgestelde particuliere prijs, die voor de berekening daarvan een leidraad kan vinden in de door het Commissariaat per kwartaal bekend te maken valutakoers. Het Commissariaat zal de Vereniging van Muziekhandelaren en -Uitgevers in Nederland, die tot op heden voor de berekening heeft zorg gedragen, daarover om advies vragen.

Artikel 9

De in de voorgaande artikelen beschreven bestendige gedragslijn van het Commissariaat is uitdrukkelijk bedoeld als overgangsmaatregel. Voor de periode na inwerkingtreding van de algemene maatregel van bestuur kunnen hieraan geen rechten worden ontleend.

Dit besluit, dat in de Staatscourant zal worden geplaatst, treedt in werking op 1 januari 2005 en vervalt op de datum waarop de algemene maatregel van bestuur als bedoeld in de artikelen 8, 9, 12, 13 en 14 van de wet van kracht wordt.

*Hilversum, 28 december 2004.
Commissariaat voor de Media,
Jan van Cuilenburg, voorzitter.
Tineke Bahlmann, commissaris.*

Toelichting

Op 1 januari 2005 zal de Wet op de vaste boekenprijs inrede doen. Vanaf dat moment komt een einde aan het systeem van zelfregulering door de branche op basis van ontheffing op grond van de voormalige Wet economische mededinging. Gekozen is voor een publiekrechtelijk systeem voor de vaste prijzen van boeken en muziekuitgaven met het Commissariaat voor de Media als onafhankelijk toezichthouder op correcte naleving van de wet.

Over de werking van het nieuwe systeem leven bij veel betrokkenen nog vragen. Met name zal dat het geval zijn bij de uitgevers en boekhandelaren die niet participeerden in de praktijk van erkende uitgevers, handelaren en importeurs die over en weer afspraken maakten en met een intern correctiemechanisme van doen hadden. Onder de nieuwe wet gelden de regels omtrent de vaste boekenprijs voor een ieder in het boekenvak.

De wet scheidt een kader dat op belangrijke punten, zoals de mogelijkheden om kortingen te verlenen, het hanteren van bijzondere prijzen en het instandhouden van een distributie-infrastructuur nader ingevuld moet worden in een algemene maatregel van bestuur. Deze is in voorbereiding, maar zal de eerste maanden van 2005 zeker nog niet van kracht kunnen worden. Om die reden is bij de behandeling van de wet in de Eerste Kamer toegezegd dat het

Commissariaat voor de overgangperiode beleid vast zal stellen, waarbij als uitgangspunt voor toezicht en handhaving zal worden genomen de reglementen handelsverkeer van de beide brancheverenigingen. Het Commissariaat voldoet met het onderhavige besluit aan de toezegging.

Integrale handhaving van de reglementen handelsverkeer is niet mogelijk, bijvoorbeeld omdat daarin het straks niet meer bestaande onderscheid tussen erkennen en niet erkennen wordt gehanteerd of omdat regels worden gesteld ten aanzien van schoolboeken waarop de wet niet ziet. De betrokken beleidslijn spitst zich toe op drie hoofdonderwerpen, te weten de kortingen, de bijzondere prijzen en de boekenclub. In grote lijnen zijn de regels die daaromtrent in de reglementen zijn gesteld overgenomen. Afgezien wordt van het geven van een artikelsgewijze toelichting, omdat in het bijzonder het reglement van de Commissie Handelsverkeer van de Koninklijke Vereniging van het Boekenvak zeer uitvoerige toelichtingen kent. Korthedshalve verwijst het Commissariaat daarnaar. Volledigheidshalve zij opgemerkt dat enkele collectief overeengekomen gedragsregels, zoals het afzien van prijsvergelijking en het compenseren van boekhandelaren die boeken hebben ingekocht die op een later tijdstip in prijs worden verlaagd in de beleidslijn niet terugkomen.

Gelet op de complexiteit van de materie zullen ongetwijfeld door het beleid op hoofdlijnen niet alle casusposities zijn afgedekt. Bij de beoordeling van individuele gevallen en problematiek die mogelijk over het hoofd is gezien zal het uitgangspunt zijn dat zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de bestaande praktijk en de jurisprudentie die door de verenigingen in de loop der jaren is opgebouwd.